

Додаток № 2 до наказу
від « 15 » квітня 2025 р. № 180

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ПРИСВОЄННЯ ВЧЕНИХ ЗВАНЬ
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

(Введено в дію наказом ректора від 06.07.2020 р. №167, зі змінами внесеними
наказом від 15.04.2025 року №180).

Запоріжжя, 2025

Введено в дію наказом ректора від 06.07.2020 р. №167, зі змінами внесеними наказом від 15.04.2025 року №180. Затверджено вченою радою Національного університету «Запорізька політехніка» (протоколи від 06.07.2020 року №6/20, від 25.03.2025 року №8).

I. Загальні положення

1.1. Положення про порядок присвоєння вчених звань науково-педагогічним працівникам Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – Положення) розроблено відповідно до пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 656 «Деякі питання реалізації статті 54 Закону України «Про вищу освіту», Наказу МОНУ № 13 від 14.01.2016, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за №183/28313 «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам» (зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 174 від 06.02.2017 та № 322 від 17.03.2021), визначає процедуру розгляду атестаційних матеріалів здобувачів вчених звань професора і доцента та прийняття Вченою радою Університету рішення щодо присвоєння вченого звання.

1.2. Цей Порядок визначає механізм присвоєння науково-педагогічним працівникам вчених звань Вченою радою Національного університету «Запорізька політехніка» (далі – Вченою радою Університету), основні критерії оцінки їх науково-педагогічної або наукової діяльності.

1.3. Рішення про присвоєння вчених звань професора, доцента (далі – вчені звання) науково-педагогічним працівникам НУ «Запорізька політехніка» приймаються Вченою радою Університету.

1.4. Рішення Вченої ради Університету про присвоєння вченого звання приймається таємним голосуванням. Засідання Вченої ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше ніж дві третини її членів. Рішення Вченої ради вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше ніж три четверті від кількості членів Вченої ради, присутніх на засіданні. Рішення вченої ради дійсне протягом одного календарного року.

1.5. Рішення Вченої ради про присвоєння вченого звання затверджується Атестаційною колегією МОН України.

II. Основні критерії оцінки науково-педагогічної діяльності здобувачів вченого звання професора

2.1. Вчене звання професора присвоюють працівникам Університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти:

- 1) яким присуджено науковий ступінь доктора наук;
- 2) яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника;
- 3) які пройшли навчання, стажування або працювали у вищому навчальному закладі, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до Організації економічного співробітництва та розвитку (далі – ОЕСР) та/або

Європейського Союзу (далі – ЄС), або є (чи були) керівниками/виконавцями проєктів, які фінансуються зазначеними країнами, та мають відповідні сертифікати, свідоцтва, дипломи чи інші документи, які це підтверджують;

4) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри Університету;

5) період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника) кафедри або його заступника становить не менш як 10 років, у тому числі останній навчальний рік на одній кафедрі Університету на посаді доцента, професора, завідувача (начальника) кафедри або його заступника, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою. Для наукових працівників, які займаються науково-педагогічною діяльністю, період роботи становить не менше п'ятнадцяти років на посадах наукових та науково-педагогічних (відповідно до цього підпункту) працівників;

які мають навчально-методичні та наукові праці, які опубліковані після захисту докторської дисертації у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше двох публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу, або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань (крім осіб з інвалідністю I групи);

2.2. Вчене звання професора присвоюють працівникам Університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, яким не присуджено ступінь доктора наук, але:

1) які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук);

2) яким присвоєно вчене звання доцента або старшого дослідника (старшого наукового співробітника);

3) які провадять навчальну діяльність не менш як 15 навчальних років на посаді асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідуючого (начальника) кафедри або його заступника, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному закладі вищої освіти) на посаді доцента, професора, завідуючого (начальника) кафедри або його заступника,

зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою.

4) які мають:

навчально-методичні та наукові праці, опубліковані після захисту кандидатської дисертації у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше чотирьох публікацій у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн ЄС або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням іноземної мови (крім осіб з інвалідністю I групи);

5) які підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС, або участь (керівниками/виконавцями) у проєктах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

6) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри Університету;

7) які підготували не менше трьох докторів філософії (кандидатів наук).

2.3. Вчене звання професора присвоюють діячам культури і мистецтв, педагогічна діяльність яких у відповідності з навчальним планом передбачає індивідуальну роботу з опанування мистецьких вмінь і навичок та безпосередньо впливає на формування професійної майстерності майбутнього митця, та:

1) які провадять навчальну діяльність не менш як 10 навчальних років на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідуючого кафедрою, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному вищому навчальному закладі) на посаді доцента, професора, завідуючого кафедрою, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

2) які удостоєні відповідно почесного звання «Народний художник України», «Народний архітектор України», «Заслужений діяч мистецтв України»;

3) яким присвоєно вчене звання доцента;

4) які мають:

сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням цих мов;

значні особисті творчі досягнення в образотворчій, декоративно-прикладній, дизайнерській та реставраційній сфері – персональні виставки, видання каталогів, альбомів, буклетів;

наукові праці у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав;

5) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри вищого навчального закладу;

6) які особисто підготували не менше п'яти осіб, удостоєних почесних звань України, або лауреатів міжнародних та державних премій, конкурсів, виставок, оглядів, фестивалів.

III. Основні критерії оцінки науково-педагогічної або наукової діяльності здобувачів вченого звання доцента

3.1. Вчене звання доцента присвоюється працівникам Університету, які здійснюють освітню діяльність за відповідною спеціальністю на відповідному рівні вищої освіти, та:

1) яким присуджено науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук;

2) підтверджують свій міжнародний досвід документами (сертифікатами, свідоцтвами, дипломами, іншими документами), зокрема про навчання, стажування або роботу у закладі вищої освіти, науковій (або науково-технічній) установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС, або участь (керівниками/виконавцями) у проєктах, які фінансуються (фінансувалися) зазначеними країнами (крім осіб з інвалідністю I групи);

3) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри Університету;

4) період роботи яких на посадах асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідувача (начальника) кафедри або його заступник становить не менше ніж п'ять навчальних років, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі (в одному вищому навчальному закладі), зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

які опублікували після захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук) навчально-методичні та наукові праці у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше однієї публікації у виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» або «Web of Science» та які мають ISSN-номер, підтверджений на вебсайті Міжнародного центру реєстрації періодичних видань;

які мають сертифікат відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти (на рівні не нижче B2) з мов країн Європейського Союзу або кваліфікаційні документи (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), пов'язані з використанням цих мов, або не менш як 10 праць, які опубліковані англійською мовою у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, та не є перекладами з інших мов.

3.2. Вчене звання доцента присвоюється діячам культури і мистецтв, педагогічна діяльність яких у відповідності з навчальним планом передбачає індивідуальну роботу з опанування мистецьких вмінь і навичок та безпосередньо впливає на формування професійної майстерності майбутнього митця, та:

1) які провадять навчальну діяльність не менш як п'ять навчальних років на посаді асистента, викладача, старшого викладача, доцента, професора, завідуючого кафедрою, у тому числі останній календарний рік на одній кафедрі Університету, зокрема за сумісництвом або за трудовим договором (контрактом) з погодинною оплатою;

2) які удостоєні відповідно почесного звання «Народний художник України», «Народний архітектор України», «Заслужений діяч мистецтв України»;

3) які мають:

стаж роботи не менш як рік після удостоєння зазначеного почесного звання;

значні особисті творчі досягнення:

в образотворчій, декоративно-прикладній, дизайнерській та реставраційній сфері – персональні виставки, видання каталогів, альбомів, буклетів;

наукові праці у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав;

4) які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країн, які входять до ОЕСР, на високому науково-методичному рівні, що підтверджено висновком кафедри Університету;

5) які особисто підготували не менш як трьох лауреатів міжнародних або державних премій, конкурсів, виставок, оглядів, фестивалів.

IV. Розгляд атестаційних матеріалів

4.1. Атестація здобувачів вчених звань професора і доцента, які ведуть навчально-методичну роботу в Університеті, здійснюється на кафедрі, де вони

працюють. При цьому профіль педагогічної роботи здобувача повинен відповідати основному напрямку діяльності даної кафедри. Якщо здобувач працює на багатoproфільній кафедрі, то у рішенні щодо присвоєння вченого звання вказується основний курс, який він викладає.

4.2. Розгляд атестаційних матеріалів здобувачів вчених звань здійснюється вченою радою за висновком кафедри Університету. У висновку повинно бути відображено дотримання здобувачем вченого звання академічної доброчесності.

4.3. Претендент на присвоєння вченого звання подає ученому секретарю заяву за формою, що наведена у додатку 8, та документи, визначені цим Положенням, зразки яких розміщуються на сайті університету.

4.4. Документи, що підтверджують міжнародний досвід здобувача та рівень володіння іноземною мовою повинні мати інформацію про: назву установи (організації), яка видала відповідний документ, її поштову та/або електронну адресу; прізвище та ім'я особи якій видано документ; дату проходження відповідного стажування, навчання, іспиту тощо; обсяг програми (у кредитах ЄКТС) та результати навчання (для документів про навчання/підвищення кваліфікації/стажування/...; результати іспиту)для документів про рівень володіння іноземною мовою); дату видачі документа; підпис, прізвище керівника установи (організації) або уповноваженої особи, яка видала документ; інша інформація, передбачена Порядком підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

4.5. Розгляду атестаційних матеріалів на кафедрі закладу вищої освіти має передувати проведення відкритої лекції для студентів відповідної спеціальності, за присутності на ній не менше трьох викладачів кафедри.

4.6. Документи атестаційної справи здобувач вченого звання готує разом із ученим секретарем.

4.7. На запит ученого секретаря відділ кадрів надає витяги з наказів, які стосуються роботи претендента на відповідних посадах і наказу про роботу претендента на посаді на момент подання документів на здобуття вченого звання.

4.8. На засіданні кафедри у присутності не менше ніж двох третин членів кафедри заслуховується звіт про науково-педагогічну діяльність здобувача та результати проведення відкритої лекції.

За результатами розгляду атестаційних матеріалів кафедра приймає одне з таких рішень: підготувати висновок, яким підтверджуються високий науково-методичний рівень викладання навчальних дисциплін та відповідність здобувача заявленому вченому званню, і передати його ученому секретарю університету; рекомендувати доопрацювати атестаційні матеріали.

Рішення кафедри приймається більшістю голосів від складу кафедри відкритим або таємним голосуванням (за рішенням членів кафедри).

За необхідності атестаційні матеріали розглядаються на кафедрі повторно після доопрацювання.

4.9. Формування атестаційної справи здійснюється ученим секретарем. Відповідальність за своєчасне оформлення атестаційної справи несе учений секретар університету. Претендент на вчене звання засвідчує особистим підписом дату готовності своєї атестаційної справи на розгляд вченої ради університету.

4.10. Атестаційну справу попередньо розглядає комісія з попереднього розгляду атестаційних справ з присвоєння вчених звань, персональний склад якої затверджується наказом ректора.

4.11 На засіданні вченої ради доповідач (як правило проректор університету) надає стисло довідку про відповідність претендента вимогам до здобувачів відповідного вченого звання та оголошує рішення кафедри та НМК відповідного факультету.

Головуючий надає можливість поставити запитання доповідачу, завідувачу кафедри, декану відповідного факультету, а також можливість виступити присутнім членам вченої ради, претенденту, іншим особам, що можуть охарактеризувати претендента.

Після цього відбуваються обрання лічильної комісії та процедура таємного голосування.

Рішення вченої ради про присвоєння вченого звання вважається прийнятим, якщо під час голосування були присутні не менше ніж дві третини її членів і за це рішення проголосувало не менше ніж три чверті від кількості членів вченої ради, присутніх на засіданні.

Звернення щодо порушень академічної доброчесності у дисертаціях, наукових, навчальних та інших публікаціях, на підставі яких було присвоєно вчене звання, розглядаються відповідно до Порядку виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності у Національному університеті "Запорізька політехніка". У разі встановлення фактів порушень вчена рада приймає рішення про позбавлення вченого звання та звертається з відповідним клопотанням до МОН.

4.12. Учений секретар після прийняття Вченою радою рішення про присвоєння здобувачу вченого звання протягом 15 днів оформляє атестаційну справу здобувача вченого звання відповідно до вимог розділу V «Оформлення атестаційної справи» цього Порядку та надсилає її до МОН.

4.13. Вчена рада на запити МОН надає додаткову інформацію і матеріали про діяльність здобувача вченого звання, процедуру його атестації.

4.14. На рішення Вченої ради про присвоєння/відмову у присвоєнні вченого звання здобувач вченого звання протягом двох місяців з дня прийняття рішення Вченою радою може подати апеляцію до Вченої ради.

У разі надходження апеляції до Вченої ради формується склад апеляційної комісії, крім випадків, коли апеляція не містить аргументів по суті виявлених недоліків. Апеляційна комісія формується у складі голови та членів комісії. Рішення щодо утворення апеляційної комісії та затвердження її складу приймає вчена рада Університету.

Апеляційна комісія готує висновок, який підписується всіма членами комісії.

4.15. На підставі висновку апеляційної комісії Вчена рада приймає рішення про задоволення або про відмову у задоволенні апеляції.

Якщо апеляцію здобувача вченого звання задоволено, то Вчена рада може прийняти рішення про присвоєння вченого звання та в установленому порядку надіслати до МОН атестаційну справу здобувача вченого звання.

V. Оформлення атестаційної справи

5.1. Атестаційна справа здобувача вченого звання складається з таких документів:

1) супровідний лист до атестаційної справи здобувача вченого звання (додаток 1);

2) копія першої сторінки паспорта здобувача, де зазначено ім'я та прізвище здобувача;

3) копія свідоцтва про зміну імені, засвідчена в установленому порядку (у разі зміни здобувачем вченого звання імені);

4) рішення Вченої ради Університету щодо присвоєння вченого звання згідно з додатком 2 або 3 ;

5) копії дипломів доктора наук, доктора філософії (кандидата наук), атестатів доцента, старшого дослідника (старшого наукового співробітника) (для здобувачів вченого звання професора), документів про удостоєння відповідного почесного звання або інших нагород (для діячів культури і мистецтв), засвідчені підписом ученого секретаря вченої ради та скріплені Університету;

6) протокол засідання лічильної комісії Вченої ради Університету (додаток 4);

7) список навчально-методичних праць та/або наукових праць (додаток 5);

8) копія сертифіката, який підтверджує достатньо високий рівень володіння іноземною мовою;

9) довідка з основного місця роботи та витяги з наказів про зарахування на посаду та звільнення з посади додатково для осіб, які працюють за сумісництвом, погодинною оплатою праці, засвідчена копія трудової книжки;

10) довідка про науково-педагогічну, наукову діяльність на посадах у закладах вищої освіти (додаток 6).

11). копії наукових статей, які опубліковані у виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та (або) Web of Science та відповідні авторські профілі, а також у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України чи провідних наукових виданнях інших держав;

12). витяг із протоколу засідання кафедри про обговорення відкритої лекції та звіту про науково-педагогічну діяльність із оцінкою роботи здобувача і висновком (рекомендацією) щодо присвоєння вченого звання;

13). мотивований висновок кафедри з рекомендацією щодо присвоєння вченого звання.

5.2. Обкладинки атестаційних справ здобувачів вчених звань оформляються згідно з додатком 7 до цього Положення.

5.3. Якщо особа виконує роботу за закритою тематикою, атестаційна справа здобувача вченого звання комплектується нетаємними документами.

VI. Прикінцеві положення

7.1 Це Положення приймається Вченою радою Університету і вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.2 Зміни та/або доповнення до цього Положення вносяться в порядку, встановленому для його прийняття.

7.3 У разі внесення змін до нормативних актів, що регулюють відносини, визначені в цьому Положенні, застосуванню підлягають норми законодавства України до моменту внесення відповідних змін цього Положення.